

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 562/2025-86

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Peter Franko, advokátska kancelária s.r.o., Námestie osloboditeľov 3/A, Košice, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/69/2024 z 29. januára 2025 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/69/2024 z 29. januára 2025 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a jeho právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie.
2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/69/2024 z 29. januára 2025 **zrušuje a vec vracia** Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.
3. Najvyšší súd Slovenskej republiky **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **1456,37 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 562/2025-48 zo 4. decembra 2025 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa, doručení ústavnému súdu 16. mája 2025, v znení jej doplnenia podaním doručeným ústavnému súdu 28. novembra 2025 na ďalšie konanie v časti, v ktorej sa domáhal vyslovenia

porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na účinný prostriedok nápravy a spravodlivý proces podľa čl. 47 Charty základných práv a slobôd (ďalej len „charta“), základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 dohovoru označeným uznesením najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania sťažovateľa. Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť zamietol a nevyhovel návrhu na odklad vykonateľnosti.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ inicioval na Okresnom súde Prešov spor, v ktorom sa proti žalovanej obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], s.r.o. (ďalej len „žalovaný“) domáhal vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 637,70 eur s úrokom z omeškania 5 % ročne z každej zaplatenej splátky odo dňa vzniku nezákonného obohatenia, primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 10 000 eur a náhrady škody za stratu času vo výške 401,70 eur. Okresný súd najskôr rozsudkom č. k. 13Csp/127/2018-161 z 8. septembra 2020 žalobu zamietol. Na základe odvolania sťažovateľa bol tento rozsudok zrušený uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 2CoCsp/8/2021-241 z 22. septembra 2021 a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Okresný súd v poradí druhým rozsudkom č. k. 13Csp/127/2018-260 z 7. júna 2022 žalobu sťažovateľa opäť zamietol.

3. Sťažovateľ v podanom odvolaní namietal nepreukázanie hmotnoprávneho nároku žalovaného, ktorý nepredložil žiadne dokumenty, konkrétne kompletnú zmluvu o postúpení pohľadávok s prílohami, čo žalovaný napokon ani nepoprel. Ďalej uviedol, že pri určení výšky primeraného finančného zadost'učinenia by mal súd zohľadniť aj infláciu, ako aj aktíva, zisk a výnosy žalovaného dosahujúce rádovo milióny eur. Namietal, že okresný súd nepripustil rozšírenie jeho žaloby o náhradu škody vo výške 750 eur spočívajúcej v strate času sťažovateľa, ktorý musel vynaložiť na bránenie svojho práva v tomto konaní. Podľa sťažovateľa nemal okresný súd priznať žalovanému nárok na náhradu trov konania, keďže tým zaťažil sťažovateľa ako spotrebiteľa, ktorý sa domnieval, že v hlavnej veci o vydanie bezdôvodného obohatenia bol úspešný. Aj v odvolaní si uplatnil úrok z omeškania od zaplataenia každej jednotlivkej splátky.

4. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 2CoCsp/46/2022 z 23. novembra 2023 zmenil zamietajúci rozsudok okresného súdu v časti tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť sťažovateľovi 522,15 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 372,15 eur od 28. mája 2019 do zaplataenia. Stranám náhradu trov konania nepriznal.

4.1. Vychádzal zo zistenia, že sťažovateľ uzatvoril s právnym predchodcom žalovaného [REDAKOVANÉ], zmluvu o revolvingovom, resp. kontokorentnom úvere č. 2617743866, na základe ktorej mu bol poskytnutý úver vo forme povoleného prečerpania preukázateľne vo výške 265,55 eur. Súčasťou súdneho spisu bola zmluva o postúpení pohľadávok medzi [REDAKOVANÉ], a žalovaným zo 14. novembra 2006 s prílohou č. 4, v rámci ktorej bola predmetná pohľadávka konkretizovaná a oznámenie o postúpení pohľadávky odoslané sťažovateľovi na jeho známu adresu 15. novembra 2006. Na základe uvedeného bol krajský súd toho názoru, že žalovaný je majiteľom predmetnej pohľadávky, ktorú sťažovateľ uhradil v sume 637,70 eur.

4.2. Podľa krajského súdu bolo potrebné úver považovať za poskytnutý bez úrokov a bez poplatkov v zmysle § 4 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov v znení účinnom v čase uzavretia z dôvodu absencie obligatórnych náležitostí o výške úrokov a iných poplatkov. Žalovaný mal preto nárok iba na úhradu reálne čerpaných peňažných prostriedkov vo výške 8 000 Sk (t. j. 265,55 eur), čo vyplýva zo zmluvy o úvere, nie vo výškach uvádzaných žalovaným (16 537,07 Sk, resp. 20 000 Sk). Rozdiel medzi sumou, ktorú sťažovateľ plnil, a ktorú čerpal, teda 372,15 eur, predstavuje bezdôvodné obohatenie.

4.3 Podľa krajského súdu sťažovateľ vyzval žalovaného na vrátenie bezdôvodného obohatenia žalobou, ktorá mu bola doručená 27. mája 2019, od nasledujúceho dňa bol preto v omeškani. Pri ustálení výšky primeraného finančného zadost'učinenia 150 eur zohľadnil čiastočný úspech sťažovateľa a uviedol, že vo vzťahu k sťažovateľovi ako spotrebiteľovi nepredstavuje neopodstatnené a neprimerané obohacovanie sa či duplicitné uplatňovanie nároku spotrebiteľa.

4.4. Dodal, že okresný súd nepochybil, keď nepripustil zmenu žaloby obsahujúcej nové skutkové tvrdenia, ktorá by si vyžadovala doplnenie skutkových okolností a ďalší priestor na vyjadrenie žalovaného. Keďže žiadna zo strán nemala vo veci plný úspech, náhradu trov konania nepriznal podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

5. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ podal dovolanie, v ktorom namietal arbitrárnosť a nedostatočné odôvodnenia uznesenia krajského súdu vo vzťahu k záveru o preukázaní postúpenia pohľadávky na žalovaného, poukazujúc na rozdielne sumy pohľadávky (8 000 Sk, 20 000 Sk), aj nepreukázanie doručenia oznámenia o postúpení pohľadávky, pričom v tejto súvislosti odkázal na judikatúru najvyššieho súdu (7Cdo/91/2022) v obdobnej jeho veci. Naznačil, že oznámenie o zosplatnení úveru nebol doručovaný doporučenou zásielkou a v tejto súvislosti citoval § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávok a § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Podľa sťažovateľa krajský súd rozhodol arbitrárne aj o (1) zaplatení úroku z omeškania odo dňa doručenia žaloby žalovanému, keď nezohľadnil, že sťažovateľ žalovaného vyzval na vrátenie žalovanej sumy už výzvou z 13. mája 2018, (2) o nepripustení rozšírenia žaloby, keďže okresný súd mal dodatočný priestor na to, aby žalovaného vyzval na vyjadrenie, (3) o výške primeraného finančného zadost'učinenia, keďže pri nepredložení kompletnej zmluvy o postúpení pohľadávok so všetkými jej prílohami by mohol byť v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia úspešný, (4) a napokon aj o nepriznaní náhrady trov konania stranám sporu.

6. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľa [ktoré vyhodnotil ako podané z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP] odmietol z procesného dôvodu a žalovanému priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Nezistil také nedostatky v postupe odvolacieho súdu, ktoré by odôvodňovali záver, že jeho závery by boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. až nepreskúmateľné. Súčasne nezistil takú aplikáciu príslušných ustanovení príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

II. Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu opakuje argumentáciu uvedenú v dovolaní (por. bod 5 tohto nálezu, *pozn.*) a vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu namieta, že tento sa jeho konkrétnymi argumentmi nezaoberal. Odkazujúc na judikatúru ústavného súdu, uvádza, že k porušeniu základného práva na súdnu ochranu dochádza, ak súd konajúci o opravnom prostriedku sa adekvátne a preskúmateľne nevysporiada s argumentáciou sťažovateľa. Porušením práva na súdnu ochranu dochádza zároveň aj k zásahu do jeho základného práva vlastníť majetok, ako aj do jeho osobnostných práv.

8. V doplnení ústavnej sťažnosti dominuje námietka porušenia práv konajúcimi súdmi pre nepreukázané zákonné predpoklady postúpenia pohľadávky, resp. nároku žalovaného. Krajskému súdu sťažovateľ (s argumentačnou podporou judikatúry ústavného súdu) preto vytýka (i) neposkytnutie odpovede na vecné námietky (najmä k legitimácii žalovaného), (ii) porušenie ochrany slabšej strany a (iii) arbitrárnosť záveru o náhrade škody/primeranom finančnom zadosťučinení. Vníma extrémny rozsah rezignácie najvyššieho súdu zaoberať sa jeho námietkami, ak nedostal žiadnu odpoveď na otázky týkajúce sa predmetu sporu, ktoré boli z pohľadu riešenia najpodstatnejšie.

III.

Vyjadrenie najvyššieho súdu, zúčastnenej osoby, replika sťažovateľa a vyjadrenie krajského súdu

III.1. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

9. V mene najvyššieho súdu jeho predseda prípisom doručeným ústavnému súdu 21. januára 2026 odkázal na stanovisko predsedu senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu [REDAKOVANÉ] k ústavnej sťažnosti. Z obsahu pripojeného stanoviska vyplýva zhrnutie odôvodnenia napadnutého uznesenia vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu § 420 písm. f) CSP, ktorého sa dovolací súd v celom rozsahu pridržiava. Ústavnú sťažnosť považuje za neopodstatnenú, keďže najvyšší súd odpovedal na všetky dovolacie námietky, zaoberal sa všetkými sťažovateľom vymedzenými prípustnými dovolacími dôvodmi a rozhodol v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou. Najvyšší súd v rámci dovolacieho konania neplní úlohy prvostupňového či odvolacieho súdu ako tretej inštancie prebiehajúceho súdneho sporu. Úloha dovolacieho súdu spočíva v náprave najzávažnejších procesných pochybení, resp. v riešení otázok zásadného právneho významu. Najvyšší súd rozhodnutie o ústavnej sťažnosti ponecháva na úvahe ústavného súdu.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

10. Zúčastnená osoba, ktorou je žalovaná obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ], využila svoje právo vyjadriť sa k ústavnej sťažnosti vo svojom podaní doručenom ústavnému súdu 21. januára 2026.

11. Hneď v úvode svojho vyjadrenia poukazuje na konkrétne konania pred všeobecnými súdmi iniciované sťažovateľom na ten účel, „*aby mal ústavný súd úplnejší obraz ohľadom správania*

sťažovateľa a ním uplatňovaných nárokov voči žalovanému, ale aj vo vzťahu ku všeobecným súdom.“ Tvrdí, že obdobných konaní je viacero, a navrhuje ústavnému súdu, aby sa s nimi oboznámil, resp. aby na to prihliadol v rámci hodnotenia sťažovateľom namietaných skutočností.

12. Pokiaľ ide o konkrétnu vec, tak žalovanému nie je vôbec zrejmé, akého porušenia sa mali súdy dopustiť. Závety sťažovateľa týkajúce sa porušenia práva na súdnu a inú právnu ochranu vyznievajú podľa názoru žalovaného „*vyslovene floskuidne*“. Ďalej tvrdí, že k žiadnemu excesu zo strany súdov nedošlo. S poukazom na spotrebiteľský status sťažovateľa bol vo významnej miere úspešný vďaka bdelym konajúcim súdom. Naopak, bol to práve sťažovateľ ako žalobca, ktorý nebol schopný svoj nárok riadne vymedziť a preukázať.

13. Žalovaný považuje konanie sťažovateľa, ktorý sa neuspokojil s výsledkom predchádzajúceho konania a žiada ďalšie „primerané“ finančné zadosťučinenie za zneužívanie práv, nie za ich ochranu. Ostatne sa v plnom rozsahu pridržiava svojich vyjadrení a poukazuje na to, že podania sťažovateľa boli od začiatku nesúrodé, nedôvodné, chaotické, pretože nebolo zrejmé, čo nimi chcel povedať. Poukazuje na to, že v časti, v ktorej odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby, bolo dovolanie neprípustné z hľadiska bagatelného cenzu. Sťažovateľ, vedomý si tohto nedostatku, odôvodnil prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP bez konkrétnej špecifikácie. Ak sťažovateľ len povrchno poukazuje na určité subjektívne skutočnosti navodzujúce dojem porušenia práva na spravodlivý proces, nie je možné poskytnúť takémuto konaniu v súlade s čl. 5 CSP právnu ochranu.

14. Na základe uvedených skutočností žalovaný navrhuje odmietnutie ústavnej sťažnosti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti a zároveň si uplatňuje náhradu trov konania.

III.3. Replika sťažovateľa:

15. Sťažovateľ využil svoje právo vyjadriť sa k vyjadreniu najvyššieho súdu a zúčastnenej osoby vyjadrením, ktoré doručil ústavnému súdu 27. januára 2026. Vyjadrenie najvyššieho súdu neobsahuje konkrétne protiargumenty k ústavnej sťažnosti, ale má skôr všeobecný charakter. Z tohto dôvodu nevie poskytnúť relevantné stanovisko a zotrváva na doterajších argumentoch. Vyjadrenie žalovanej považuje za o čosi obsiahlejšie. Uvádza, že poukazuje na viaceré súdne konania „*s jemne difamačným kontextom*.“ Podobne aj táto argumentácia má nekonkrétny charakter a neumožňuje viesť relevantnú výmenu názorov. Pri poukaze žalovaného na viaceré súdne konania sťažovateľ poukazuje na to, že ani v jednom prípade žalovaný nepreukázal postúpenie pohľadávky. Uvádza aj to, že sa nezákonne, rozsiahlo a dlhodobo obohacuje na majetku sťažovateľa, pritom mimo tejto ústavnej sťažnosti bola táto skutočnosť súdmi ignorovaná.

16. Vzhľadom na uvedené navrhuje, aby ústavný súd vyhovel ústavnej sťažnosti a priznal náhradu trov právneho zastúpenia aj za tento právny úkon.

III.4. Vyjadrenie krajského súdu:

17. Ústavný súd v tejto fáze konania považoval za potrebné vyzvať postupom podľa § 60 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) krajský súd, aby sa vyjadril k ústavnej sťažnosti sťažovateľa. Krajský súd vo svojom vyjadrení, ktoré bolo

ústavnému súdu doručené 17. februára 2026, poukázal na dôvody uvedené v rozsudku z 23. novembra 2023; konkrétne zdôraznil závery odvolacieho súdu týkajúce sa (i) nepremlčaného nároku sťažovateľa na vydanie bezdôvodného obohatenia (ii) bezúročného a bezpoplatkového úveru, (iii) nároku sťažovateľa na primerané finančné zadosťučinenie, ktoré určil vo výške 150 eur.

18. Ústavný súd nepovažoval z dôvodu hospodárnosti za nevyhnutné zaslať uvedené vyjadrenie krajského súdu sťažovateľovi, keďže v podstatnom rozsahu obsahuje len sumarizáciu dôvodov tohto rozhodnutia.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

19. Podstatu spotrebiteľského sporu medzi sťažovateľom – spotrebiteľom a žalovaným – právnym nástupcom dodávateľa predstavuje nárok sťažovateľa na vydanie bezdôvodného obohatenia a zaplata primeraného finančného zadosťučinenia s príslušenstvom, v ktorom bol až po vydaní zmeňujúceho rozsudku odvolacieho súdu čiastočne procesne úspešný (por. bod 4 tohto nálezu, *pozn.*).

20. Neposkytnutie odpovede v odvolacom konaní na jeho odvolacie námietky o neplatnom postúpení pohľadávky a o ďalších procesných pochybeniach odvolacieho súdu tvoria masu dovolacej argumentácie, s ktorou sa sťažovateľ obrátil na najvyšší súd. V ústavnej sťažnosti najvyššiemu súdu osobitne vytýka rezignáciu akokoľvek sa zaoberať vecne relevantnými dovolacími námietkami a v tej súvislosti formuluje aj výhrady voči tzv. „formulárovému“ odôvodneniu napadnutého uznesenia, čím mali by porušené ním označené práva podľa ústavy, listiny, dohovoru, dodatkového protokolu a charty.

21. Z pôvodnej, ako aj z doplnenej sťažnostnej argumentácie možno ustáliť, že kľúčovou námietkou sťažovateľa, ktorou spochybňuje ústavnú udržateľnosť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, je vo svojej podstate absencia jasných a zrozumiteľných odpovedí na právne a skutkovo relevantné otázky (explicitne namietané v dovolaní) súvisiace s uplatnením jeho procesnej obrany v civilnoprávnom konaní. Podstatu sťažnostnej argumentácie tak predstavuje námietka zjavnej neodôvodnenosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania.

22. Úlohou ústavného súdu v rámci rozhodovania o ústavnej sťažnosti je posúdenie, či kvalita odôvodnenia napadnutého uznesenia vyhovuje ústavnoprávnym požiadavkám vyplývajúcim z jeho judikatúry, konkrétne v tom, či napadnuté súdne rozhodnutie reagovalo na podstatné a relevantné argumenty sťažovateľa a či mu dalo jasnú odpoveď na riešenie konkrétneho právneho problému (m. m. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/00, III. ÚS 200/09). V opačnom prípade (s osobitným ohľadom na zásadné ľudsko-právne východisko pri aplikácii procesných zásad spravodlivého procesu) je zjavne neodôvodnené konanie, rozhodovanie či postup všeobecného súdu podrobené kritike spravidla spojenej s vyhovením ústavnej sťažnosti (m. m. III. ÚS 549/2021).

23. Pri ústavnoprávnom prieskume obsahu napadnutého uznesenia ústavný súd najprv identifikoval zjednodušený a zovšeobecnený spôsob prezentovania dovolacích námietok sťažovateľa, a to bez toho, aby najvyšší súd jednotlivé námietky aspoň druhoivo pomenoval či systematicky vytriedil (bod 3 napadnutého uznesenia). Týmto prístupom sa najvyššiemu súdu nepodarilo

analyticky zachytiť stav danej problematiky. Naratívna časť v odôvodnení súdneho rozhodnutia by mala pre súd predstavovať kvalitatívny základ pre „kryštalizáciu“ ďalšieho myšlienkového a analyticko-syntetického postupu súdu s cieľom identifikovať a následne vyabstrahovať podstatné a relevantné argumenty účastníka konania, s ktorými je nevyhnutné sa hlbšie a kontinuálne zaoberať, a to v záujme rešpektovania jednej z kľúčových záruk spravodlivého procesu, ktorým je právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

24. Preskúmaním napadnutého uznesenia ústavný súd tiež spozoroval nesústredený postup najvyššieho súdu posudzujúceho v bode 11 *zmeňujúci* rozsudok odvolacieho súdu spolu so *zamietavým* rozsudkom súdu prvej inštancie z hľadiska tzv. procesnej nearbitrárnosti [§ 420 písm. f) CSP (dodržania štandardov odôvodnenia)], pričom obe rozhodnutia nižších súdov – ktoré v okolnostiach danej veci netvorili jeden celok – vyhodnotil z pohľadu referenčných noriem (§ 393 ods. 2 CSP, v spojení s § 220 ods. 2 CSP a § 387 ods. 2 a 3 CSP) za také, ktoré nemožno považovať za nedostatočne odôvodnené.

25. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia ďalej vyplýva, že najvyšší súd v bode 14 vyzdvihol povinnosť súdov zaoberať sa argumentmi strán, ktoré majú význam pre rozhodnutie vo veci, a to bez prepojenia na konkrétne dovolacie námietky. Odpoveď sťažovateľovi v nasledujúcej časti odôvodnenia (body 15 a 16) poskytol len v rovine všeobecného konštatovania o nezistení nedostatkov v postupe odvolacieho súdu, ktoré by odôvodňovali závery o nepreskúmateľnosti posudzovaného rozhodnutia.

26. K sťažovateľom rozporovanej kvalite odôvodnenia napadnutého uznesenia ústavný súd hodnotí, že tá je na hranici ústavnoprávnych požiadaviek, keďže sa najvyšší súd v dostatočnej miere nevysporiadal s uplatnenou dovolacou argumentáciou sťažovateľa a na riešenie nastolených námietok (por. bod 5 tohto nálezu, *pozn.*) reagoval len schematicky.

27. Z dôvodu neuspokojivého odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu zvažoval možnú aktiváciu kasačnej právomoci v právnej veci sťažovateľa, avšak súčasne posudzoval aj jej dôsledky. Zameral sa pritom na otázku, či by odstránenie procesného nedostatku riadneho odôvodnenia mohlo v sťažovateľovej veci viesť k inému výsledku (m. m I. ÚS 68/2022, I. ÚS 12/2022, I. ÚS 536/2024). Zároveň prihliadal na princíp hospodárnosti konania, na dĺžku celého civilného sporového konania začatého už v roku 2018, pričom bol už dvakrát prejednávaný pred súdom prvej inštancie a rovnako dvakrát aj v odvolacom konaní. Do úvahy zobral aj možné procesné zaťaženie strán konania, ktorých spor by sa ďalším kasačným rozhodnutím ústavného súdu nutne predĺžil, čo by vyvolalo zvýšenie ich úsilia a ďalšie finančné výdaje nielen strán konania, ale aj štátu.

28. Na základe týchto dôvodov a využitím princípu racionality ústavný súd upriamil svoju pozornosť na riešenie sťažovateľom jednotlivo nastolených skutkových a právnych otázok odvolacím súdom. Výrok napadnutého uznesenia najvyššieho súdu je totiž z kontextuálneho hľadiska založený na tom, že dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je výsledkom takého konania, v ktorom odvolací súd procesne nekonal zmätočným spôsobom, ktorý by mal za následok vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP.

IV.1. K námietke nedostatku vecnej legitímácie na strane žalovaného:

29. V naznačených súvislostiach je však potrebné vrátiť sa k základu právnej veci, ktorým je namietaná absencia preukázania hmotnoprávneho nároku žalovaného na prijímanie plnení vyplývajúcich z nárokov zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorú sťažovateľ vzhladol v neplatnosti postúpenia pohľadávky, pretože nemali byť splnené osobitné zákonné podmienky na jej postúpenie. Sťažovateľ za podstatu nesprávnosti právnych záverov odvolacieho súdu tak považuje to, že odvolací súd nezohľadnil ním namietané spochybnenie pasívnej vecnej legitímácie.

30. Na tomto mieste ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že zotrúvaním na tomto argumente sa sťažovateľ v priebehu konania pred všeobecnými súdmi vystavoval procesnému riziku, že prípadný záver súdu o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie by mal za následok zamietnutie jeho žaloby. Nedostatok pasívnej vecnej legitímácie totiž znamená, že ten (žalovaný) o kom sa v žalobe tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (vydanie *bez dôvodného obohatenia*), v skutočnosti túto povinnosť nemá (v dôsledku *neplatného postúpenia pohľadávky*). Ústavnú sťažnosť v časti námietky o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie preto možno vyhodnotiť ako neurčitú, pretože vyvoláva pochybnosť o právnych následkoch, ktoré má spôsobiť, a nastoľuje rozpor medzi tvrdením a návrhom.

31. Z obsahu rozsudku krajského súdu pritom vyplýva, že tento súd vecnú legitímáciu žalovaného v konaní preskúmal; vychádzal pritom z nesporného skutkového stavu opísaného v bode 21 a 22 tohto rozsudku. Výslovne uviedol, že žalovaný je nositeľom pohľadávky, na základe ktorej sťažovateľ plnil sumu 637,70 eur a je subjektom povinností, ktoré sú predmetom konania (bod 27). Za stavu chýbajúcich obligatórnych náležitostí spotrebiteľskej zmluvy sťažovateľ dosiahol čiastočný procesný úspech spore, keď odvolací súd konštatoval záver o bezdôvodnom obohatení na strane žalovaného za súčasného priznania primeraného finančného zadost'učinenia.

32. Zaujímavé však je, že sťažovateľ – hoc v spore čiastočne procesne úspešný – svojim dispozičným procesným úkonom (mimoriadnym opravným prostriedkom) požadoval revidovanie právoplatného rozsudku odvolacieho súdu, dôvodiac (*inter alia*) argumentom o neplatnom postúpení pohľadávky, ktorý ústavný súd vyhodnotil ako taký argument, ktorý môže pre sťažovateľa privodiť nepriaznivejšie účinky. Na tento argument najvyšší súd v napadnutom uznesení nijako nereagoval.

33. Ústavný súd v okolnostiach sťažovateľovej veci nepovažuje opomenutie tejto argumentácie najvyšším súdom za porušenie základného práva na súdnu ochranu a základného práva na spravodlivý proces, ktorého súčasťou je aj právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, a to z dôvodu rešpektu k zákonnému zákazu *reformationis in peius* zakotvenému v čl. 16 ods. 3 CSP, poskytujúce ochranu sporovej strane podávajúcej opravný prostriedok, ktorý dosahuje (aj) pre úzke prepojenie s princípom legality orgánov verejnej moci (čl. 2 ods. 2 ústavy) ústavnú relevanciu (m. m. m. III. ÚS 347/2020). Slovné spojenie tohto článku „nemôže byť rozhodnuté nepriaznivejšie pre stranu“ treba v okolnostiach tejto veci vykladať ako procesnú brzdu pre aktiváciu kasačnej právomoci zverenej ústavnému súdu, a to na účel dodržania princípu legitímneho očakávania sťažovateľa, že súd konajúci a rozhodujúci o uplatnenom opravnom prostriedku nemôže rozhodnúť horšie, ako pre stranu sporu uplatňujúcu opravný prostriedok vyplýva z napadnutého rozhodnutia.

34. Sumarizujúc dosiaľ uvedené, treba uviesť, že ústavný súd prihliadajúci na materiálnu ochranu základných práv sťažovateľa – odhliadnuc od neurčitosti námietky spochybňujúcej vecnú legitimitáciu na strane žalovaného – túto v záujme prednosti výkladu, ktorý je pre sťažovateľa priaznivejší, hodnotí ako nedôvodnú, a preto v tejto časti ústavnej sťažnosti ústavný súd nevyhovел (bod 4 výroku nálezu).

35. V záujme úplnosti treba poukázať na to, že od tejto hlavnej námietky (nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia) sťažovateľ argumentačne odvodzoval aj námietku arbitrárneho rozhodovania o výške primeraného finančného zadosťučinenia. K tomu sa už len žiada uviesť, že ústavný súd nevzhladol dôvodnosť argumentácie (bod 30 tohto nálezu), ktorou sťažovateľ sledoval dosiahnutie plného úspechu v nároku o zaplatenie istiny. Z tohto dôvodu považoval sťažnostnú argumentáciu týkajúcu sa ďalšieho na to nadväzujúceho žalobného nároku o primeranom finančnom zadosťučinení za bezpredmetnú.

IV.2. K námietke arbitrárnosti v kontexte posúdenia nároku sťažovateľa na úrok z omeškania a nároku na náhradu trov konania:

36. Pokiaľ ide o nárok sťažovateľa na úrok z omeškania, odvolací súd v II. výroku rozsudku z 23. novembra 2023 rozsudok zmenil tak, že okrem istiny priznal sťažovateľovi 5 % úrok z omeškania ročne zo sumy 372,15 eur od 28. mája 2019 do zaplatenia. V odôvodnení tohto rozsudku (v bode 42) s poukazom na § 563 Občianskeho zákonníka ozrejmil, že sťažovateľ vyzval žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia z takto poskytnutého úveru žalobou, ktorá bola žalovanému v priebehu konania doručeného 27. mája 2019.

37. Naproti tomu sťažovateľ v dovolaní výslovne namietal, že „*arbitrárne vychádzal odvolací súd pri rozhodovaní o zaplatení úroku z omeškania i napriek tomu, že dovolateľ doplnil žalobu dňa 31.8.2018, doručenej súdu 4.9.2018 s predloženým dôkazom o vyzvaní žalovaného listom zo dňa 13.5.2018 k vráteniu sumy 637,70 eur*“. Z obsahu napadnutého uznesenia nevyplýva, že by na túto dovoláciu námietku najvyšší súd nereagoval.

38. Totožnú námietku sťažovateľ uplatnil aj v ústavnej sťažnosti. V záujme overenia namietanej skutočnosti si ústavný súd vyžiadal od súdu prvej inštancie spisovú dokumentáciu a z jej obsahu zistil nasledujúce skutočnosti; sťažovateľ k žalobe doručenej súdu prvej inštancie 27. júna 2018 pripojil (okrem iných dokumentov) aj dokument (č. l. 24) pod názvom „*Výzva na vrátenie peňazí*“ z 13. mája 2018 adresovanú žalovanému, z obsahu ktorej vyplýva, že od žalovaného požadoval vydanie bezdôvodného obohatenia z predmetného úveru. Ďalšou prílohou (č. l. 25) – podacím lístkom – preukazoval, že 14. mája 2018 túto výzvu podal na pošte. V spise sa nachádza aj „*Vyjadrenie*“ žalovaného z 11. júna 2018 (č. l. 26), v ktorom sťažovateľovi oznámil, že jeho žiadosti nie je možné vyhovieť. Napokon aj z doplnenia žaloby vyplýva, že sťažovateľ priamo v nej poukázal na už opísanú korešpondenčnú komunikáciu medzi ním a žalovaným.

39. Z tohto dôvodu možno uviesť, že záver odvolacieho súdu o okamihu doručenia výzvy sťažovateľa na vydanie bezdôvodného obohatenia (t. j. dňa 27. mája 2019 v priebehu konania) nezodpovedá obsahu spisu, čo v súhrne spôsobilo, že sťažovateľovi bola odopretá časť uplatneného nároku – úroku z omeškania. Najvyšší súd aj napriek explicitne vyjadrenej dovolacej námietke na opísané pochybenie odvolacieho súdu, ktorá bola spôsobilá ovplyvniť výsledok v časti príslušenstva k istine, nerefletoval. Dôsledkom uvedeného procesného nedostatku došlo

zo strany najvyššieho súdu v tejto časti ústavnej sťažnosti k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a jeho práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 47 charty (bod 1 výroku nálezu).

40. Ďalej sťažovateľ namietal, že rozhodnutie o náhrade trov konania, ktoré odvolací súd postupom podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP v treťom výroku nepriznal, nie je v súlade so zákonom, keďže úspešnejšej strane konania nepriznal žiadne trovy prvoinštančného ani odvolacieho konania. Nepriznanie náhrady trov konania krajský súd odôvodnil stručne v bode 51 rozsudku tým, že v prebiehajúcom konaní žiadna zo strán nemala plný úspech vo veci. Rovnako aj tento argument sťažovateľ uplatnil aj v dovolaní, na ktorý najvyšší súd vôbec neodpovedal.

41. V tejto súvislosti dáva ústavný súd do pozornosti, že z dispozície § 255 ods. 2 CSP vyplýva, že čiastočný úspech vo veci sa môže v rozhodnutí o trovách konania prejaviť dvoma spôsobmi, a to tak, že súd (i) náhradu trov konania pomerne rozdelí alebo (ii) rozhodne, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo (m. m. III. ÚS 475/2018). V danom prípade je zrejmé, že žiadna zo strán nemala plný úspech vo veci; *a contrario* každá zo strán má čiastočný úspech. Zrejmé však z rozsudku odvolacieho súdu nie je, či bol úspech strán v spore rovnaký (50 % ku 50 %), čo by plne opodstatňovalo nepriznanie náhrady, alebo či bol procesný úspech niektorej zo strán vyšší, resp. nižší. Inými slovami, z rozsudku odvolacieho súdu nevyplýva žiadne vyjadrenie pomeru úspechu a neúspechu v spore, čo činí odôvodnenie v časti náhrady trov konania nepreskúmateľným. Keďže sa najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia opomenul vysporiadať s dovolacou námietkou sťažovateľa o arbitrárnosti výroku rozsudku krajského súdu o náhrade trov konania, porušil aj v tejto časti ústavnej sťažnosti základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a jeho práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 47 charty (bod 1 výroku nálezu).

42. Vzhľadom na uvedené bolo pre dovŕšenie ochrany porušených práv sťažovateľa potrebné využiť aj právomoc podľa čl. 127 ods. 2 ústavy, resp. podľa § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde, a preto ústavný súd zrušil napadnutý rozsudok najvyššieho súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu).

43. Pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľa proti rozsudku odvolacieho súdu v otázke vzniku nároku na úrok z omeškania a náhrady trov konania bude povinnosťou najvyššieho súdu opätovne posúdiť prípustnosť a dôvodnosť dovolania z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP ústavne konformným spôsobom a následne jasne a zrozumiteľne odôvodniť právne závery, ku ktorým dospel a na ktorých založil svoje rozhodnutie. V ďalšom postupe je najvyšší súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

44. Čo sa týka namietaného porušenia práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ústavný súd uvádza, že v nadväznosti na vyslovenie porušenia procesného ústavného práva sťažovateľa (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 47 charty) a zrušenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sa v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu (II. ÚS 182/06) otvára priestor na to, aby sa najvyšší súd sám vyrovnal s ochranou označeného základného práva hmotného charakteru. Ani vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 8 dohovoru nezistil, že by najvyšším súdom opomenutá argumentácia sťažovateľa týkajúca sa nároku

na priznanie úroku z omeškania a náhrady trov konania spôsobila jeho porušenie. Preto ústavný súd ústavnej sťažnosti v časti, v ktorej sa sťažovateľ domáhal vyslovenia porušenia týchto práv, nevyhovel. Ústavný súd sa pritom riadil princípom minimalizácie svojich zásahov do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy preskúmané (bod 4 výroku nálezu).

IV.3. K ostatnej sťažnostnej argumentácii:

45. Sťažovateľ v odvolacom a aj dovolacom konaní namietal nepripustenie zmeny žaloby (rozšírenie o náhradu škody) súdom prvej inštancie vyhlásené na pojednávaní 8. septembra 2020. V ústavnej sťažnosti spochybňuje nosný argument nepripustenia rozšírenia žaloby spočívajúci v dôraze na hospodárnosť konania tým, že súd prvej inštancie mal po zrušení jeho prvého rozsudku uznesením odvolacieho súdu zo septembra 2021 dostatočný priestor, aby sa k návrhu vyjadril žalovaný, keďže druhý rozsudok vydal súd prvej inštancie v júni 2022. Uvedený argument však podľa názoru ústavného súdu nemôže záväziť, pretože súd prvej inštancie bol uznesením o nepripustení zmeny žaloby viazaný už momentom jeho vyhlásenia na pojednávaní (§ 237 ods. 1 CSP) a skutočnosť, že ním vydaný rozsudok bol neskôr odvolacím súdom zrušený, je bezpredmetný.

46. Odhliadnuc od uvedeného, odvolací súd túto námietku uplatnenú v odvolaní neopomenul, a v bode 49 rozsudku z 23. novembra 2023 s poukazom na § 143 ods. 1 CSP vysvetlil, z akých dôvodov nevzhladol procesné pochybenie súdu prvej inštancie. V naznačených súvislostiach ústavný súd konštatuje, a to bez potreby hlbšej analýzy ďalších úvah, že závery vyplývajúce z tohto rozsudku (v spojení s bodom 7 rozsudku súdu prvej inštancie sp. zn. 13Csp/127/2018 zo 7. júna 2022) poskytujú dostatočnú odpoveď na námietku nepripustenia zmeny žaloby. Berúc do úvahy princíp hospodárnosti a najmä uplatnenie tohto návrhu až po vyše dvoch rokoch od podania žaloby, ústavný súd v tomto smere súhlasí s dôvodmi nepripustenia zmeny žaloby, tak ako ich uviedol súd prvej inštancie a ako ich potvrdil odvolací súd.

47. Ústavný súd, uvedomujúc si rezignáciu dovolacieho súdu aj v tomto ohľade, vyhodnotil, že aj keby odstránil vytýkané procesné nedostatky, nemohlo by to viesť v sťažovateľovej veci k inému výsledku.

IV.4. K návrhu na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia:

48. Pokiaľ ide o požadované finančné zadosťučinenie, ústavný súd vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia tohto základného práva, prípadne zrušenie namietaného rozhodnutia a vrátenie veci na ďalšie konanie (m. m. IV. ÚS 210/04). V tomto prípade zrušením napadnutého uznesenia a vrátením vecí najvyššiemu súdu sa vytvoril priestor na nápravu zásahu do základných práv sťažovateľa. Z týchto dôvodov nevyhovel návrhu sťažovateľa na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia (výrok 4 tohto nálezu).

V.
Trovy konania

49. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania v celkovej sume 1456,37 eur (výrok 3 tohto nálezu).

50. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu a vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2026 je 396,5 eur a hodnota režijného paušálu je 15,86 eur. Sťažovateľovi priznal náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie doplnenia ústavnej sťažnosti) a za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2026 (replika), zvýšenú o daň z pridanej hodnoty vo výške 23 %, keďže právny zástupca sťažovateľa je platiteľom tejto dane, čo predstavuje celkom 1456,37 eur (bod 3 výrokovej časti nálezu).

51. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je najvyšší súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označenom v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. marca 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu